

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransenis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

De sacrificio Missæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

cum omni dexteritate petendo eleemosynâ pro sustentatione dicti Hospitalis, recipiant tantum quod sibi liberaliter offertur, neque super his eleemosynis ullam conventionem quovis modo faciant, etiâ in utilitatem dicti Hospitalis. Diligenter autem curabit Amplitudo tua, ut hæc omnia ritè observentur, & ad id diligenter animadvertat, immo (quo etiam Sanctitas sua conscientiam tuam gravari voluit) aduigilabit ut quicquid dictarum eleemosynarum nomine fuerit collectum, id totum in usum tantum ipsius Hospitalis, & non in alium conuertatur. Ex quo rescripto requisita plura quæ ad colligendas eleemosynas interueniri debent in personis ad hoc deputatis, colligunt Zerol. d. verb. questores, & Franc. Leo in thesauro fori Eccles. part. 1. cap. 7. num. 30. vers. quæstorum. In Hispania autem priuilegio Alexandri VI. ad petitionem Catholicorum Regum Ferdinandi & Elisabeth sunt deputate certæ personæ, ut bene & diligenter examinent, an sint verè litteræ, quibus extorquent eleemosynas huiusmodi quæstuarij, quod priuilegium refert ad litteram Azened. l. 37. tit. 6. lib. 3. noua recop.

3. Non obstantibus priuilegijs, &c.] Ordinarium non obstante qualicumque exemptione posse incarcerare, excommunicare, & castigare huiusmodi eleemosynarum quæstores, prout expedire fuerit arbitratus, resoluit Eras. à Cochier de iurisdic. ordinarij in exemptis p. 2. quæst. 45. num. 96. quem refero d. par. 3. alleg. 109. num. 5. in fine.

4. Priuilegia medicantium ne prohibeantur petere eleemosynas, non sunt abrogata per hoc decretum Concilij, quia in eo tantum abolerunt quæstores qui prædicant, vel publicant indulgentias concessas his, qui manus adiutrices porrexerint pijs locis, pro quibus petunt eleemosynam, non verò in mendicantibus pro sui sustentatione quæstuantibus, iuxta quoddam decretum Pij V. reuocantis similes indulgentias quæstuaras concessas porrigentibus manus adiutrices pijs locis, vt per Fr. Emman. d. ro. 2. q. 52. art. 7. Sanch. in præcepta Decalogi tom. 2. lib. 7. cap. 24. num. 7. Hieron. Roderic. in compendio quæst. regul. resol. 59. num. 5. vbi subdit pro Ordine Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis captiuorum extare duas concessiones Benedicti XII. quibus conceditur quæstus eleemosynarum

dicti Ordinis pro redemptione captiuorum.

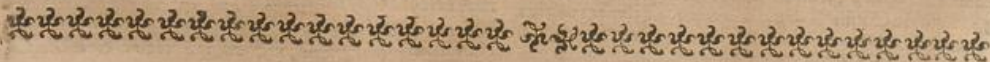
Fratres Ordinum mendicantium nequaquam posse ab Episcopis prohiberi quominus per se ipsos in diocesis, vbi habent Conuentus, eleemosynas querant, sed tantum si extra loca vbi monasteria existunt, querant voluerint, teneri suorum superiorum licentiam ordinario ostendere, resoluit Marc. Anton. Genuens. in praxi Archiep. Neap. c. 59. num. 11. Campan. in diuersis iuris Canon. vrb. 12. c. 13. num. 134. Franc. Leo in thesauro fori Eccles. p. 4. ca. 2. num. 146. Piafec. in praxi Episcop. p. 2. c. 3. num. 47. vers. quoad quæstiones. Ego ipse d. alleg. 109. num. 10.

6. Regulares, qui ex institutione, aut facultate Sedis Apostol. eleemosynas querant, aut aliâ mendicare possunt, non teneri petere ab Ordinarijs licentiam eleemosynas per diocesim petendi, cum in erectione monasteriorum hæc licentia eis tacitè ab Ordinarijs impartita censeatur, vt per Aidan. in compendio canonic. resoluit. lib. 3. tit. 8. num. 6. attestans ita censuisse S. Congreg. Episcop. & Regul. in Venet. 6. Octobris 1597.

7. Indulgentias verò, &c.] Indulgentias omnes quæstuaras à Pio V. vel prædecessoribus concessas, vel in posterum concedendas quibuscunque personis & locis, pro quibus scilicet consequendis manus sunt porrigendæ adiutrices, etiam quæ quæstuarij facultatem quomodolibet continent, ab ipso Pio V. reuocatas esse asserunt Nauarr. consil. 79. de regular. in antiq. aliâ consil. 3. de penit. in nouis. Sayr. in florib. decif. sub illo tit. de Regularibus decif. 86. Galet. d. verb. Indulgentia 1. Ego ipse d. alleg. 109. num. 12.

8. Adhibitis duobus de Capitulo.] Ab Episcopo, non verò à Capitulo eligendos esse, refert decifum Iul. Laur. de indulgent. p. 2. c. 18. num. 9. Et si quando adhibentur ab Episcopis, seu locorum Ordinarijs in publicandis indulgentijs, alijve spiritualibus gratijs sine fraude tempore diuini officiorum eos abesse simul cum Episcopo contingat, priuandos non esse distributionibus quodiandis tanquam absentes propter Ecclesiæ utilitatem ex officio sibi attributo, resoluit Monet. de distribut. quotid. par. 2. quæst. 8. num. 16. in ult. impressione.

9. Populo publicandas, &c.] De publicatione Indulgentiarum Papalium à Parochis faciendâ, vide Bert. Lucenf. in praxi crim. Regul. tit. 4. ca. 34. num. 3. vers. Indulgentias item, metipsum de Parocho c. 16. num. 19.

S E S S I O X X I I.

Doctrina de sacrificio Missæ.

- 1 Doctores de sacrificio Missæ agentes.
- 2 Stipendium licet accipere pro celebranda Missa.
- 3 Quod sit iustum ostenditur.
- 4 Sacerdos recipiens à pluribus plura stipendia pro Missarum celebratione, non potest vnica Missa omnibus satisfacere.
- 5 Portionem etiam minimam ex eleemosynis Missarum celebrandarum, non possunt Ecclesiæ, & loca pia sibi retinere.
- 6 Rector beneficij potest Missam per alium celebrare,

- retenta sibi parte si tribuat Sacerdoti eleemosynam congruam.
- 7 Sacerdotes verò debent absolutè integram eleemosynam tribuere celebranti.
- 8 Sacerdos qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, non potest eandem Missam alteri celebrandam committere, retenta sibi parte eiusdem eleemosynæ.
- 9 Sacerdoti non licet celebrare Missas anticipatè.
- 10 Præcepto de audienda Missa satisfacit qui horas canonicas ex obligatione recitat.

Sacro sancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, vt vetus, absoluta atque omni ex parte perfecta de magno Eucharistiæ mysterio in sancta Catholica Ecclesia fides, atque doctrina retineatur, & in sua puritate, propulsatis erroribus, atque hæresibus, conferuetur de ea, quatenus verum, & singulare sacrificium est, Spiritus sancti illustratione edocta, hæc, quæ sequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

Barb. Collect. in Concil. Trid.

1. **V**ide Innoc. III. Mich. Timoth. Ioan. Bapr. Scortiam, Alexandr. Alen. Martin. de Prias in suis specialibus tractatibus de Missa, Alcuin. de diuinis offic. ubi de celebrat. Missa, Remig. de celebrat. Missa, Gabriel. in canon. Missa, Stephan. Educen. de Sacrament. Altaris ca. 12. & 13. Castro lib. 10. aduersus hereses verb. Missa, Gasp. Catalium de sacrificio Missa, Episcop. Oxomont. verb. Missa, Serran. in expositione Missa sacrosanctae. Caetan. in opus. de sacrific. Missa contra Luther. Petr. Soto lect. de Missa, Couarr. lib. 9. cap. 22. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Missa. Fr. Emann. in summa tom. 1. cap. 242. de Missa. Henric. in summa lib. 9. de vero Missa sacrificio. Cardinal. Bellarm. in suis controuersus Catholicis, ubi de Missa Iodoc. Cocc. tom. 2. thesaur. Cathol. lib. 6. art. 4. Barthol. ab Angel. in examina. confes. dial. 5. de Missa. Chamerot. de Sacrament. ubi de sacrificio Missa. Luc. Pinell. in tract. de valore Missa. Azor. institut. moral. par. 1. lib. 10. cap. 18. cum segg. Gabr. Vazquez in 3. p. tom. 3. ca. 83. disp. 220. Galanet. de iure publico lib. 3. tit. 80. cum segg. Soar. tom. 3. disp. 72. Bonacin. de Sacrament. disp. 4. q. vltim. Aegid. de Coninc. de Sacrament. tom. 1. quest. 7. Balduin. in super opera controuers. Bellarm. p. 2. lib. 4. Valer. Reginald. in praxi fori poenit. lib. 2. q. num. 143. cum segg. Fr. Ludouic. Miranda in manual. Pralat. tom. 1. quest. 4. quorum plures refero Ego ipse de officio. & potest. Episcopi. p. 2. alleg. 24. & in collect. ad rubr. de celebratione Missarum. num. 2. Fernandez in examinae Theologia moral. p. 3. ca. 5. de sacrific. Missa. Vincent. Filluc. in quarto moral. tract. 3. Pagan. Gaudent. de dogmatibus & ritibus veteris Ecclesiae. cap. 52. & 53. Torreblanca de iure spirit. lib. 2. c. 8. cum segg. Hurtado de Sacram. tom. 2. tractat. de sacrificio Missa.
2. Licitum esse usum accipiendi stipendium, vel pecuniam pro celebranda Missa specialiter alicui applicata, nullamque ob id committi simoniam, etiam si Sacerdos eam exigat ex pacto, resoluit Anton. Cordub. de casibus conscientiae. casu 27. Mich. Timoth. de sacrific. Missa. tract. 3. quest. 48. Iacob. de Grass. in aureis decis. p. 1. lib. 2. cap. 96. à num. 32. Henric. in summa lib. 9. cap. 22. Gutier. canon. lib. 1. cap. 29. à num. 3. Morl. in Emporio iuris. p. 1. tit. 1. q. 13. à principio. Petr. de Ledefina in summa p. 1. de Sacram. ubi de Eucharistia. c. 18. vers. quarta conclusio. Soar. tom. 3. disp. 63. sect. 1. cum segg. Less. de iustit. lib. 2. c. 35. Homobon. de bonis de examine Ecclesiast. p. 1. tract. 4. c. 13. q. 16. Vazq. d. tom. 3. disp. 234. Agid. de Coninc. de Sacram. tom. 1. q. 83. num. 195. cum segg. Cened. ad Decretal. collect. 44. num. 5. Ego ipse de officio. & potest. Episcopi. p. 2. alleg. 24. num. 2. Fagundes in quinque Eccles. precepta. prec. 1. lib. 3. cap. 7. à num. 5. Lezana in summa. quest. Regular. c. 21. num. 4. Fraxinel. de Sacerd. obligat. ad Missas pro alijs ex iustitia celebrandas. sect. 3. prenot. 1. §. 2. ubi §. 4. resoluit quod Sacerdotes diuites siue ex bonis temporalib. & hereditarijs, siue ex bonis Ecclesiasticis, ut sunt aliqua simplicia beneficia, canonicatus, &c. quibus dicti Sacerdotes non tenentur celebrare, possunt stipendia pro Missis dicendis accipere.
3. Iustum verò stipendium esse, quod lege, Synodo, vel ab Episcopo statutum est, vel consuetudine receptum, ut valor vnus argentei, id est, vnus Realis, aut Iulij, tenent Petr. de Ledefina d. cap. 8. conclus. 7. & 8. Vazq. d. tom. 3. disp. 234. c. 4. Didac. Nugn. de Sacrament. tom. 1. ad quest. 83. art. 1. par. 3. tract. de sacrific. dub. 9. concl. 1. Vicentius Fernandez. in mixta disput. de sacrificio Missa ad repetit. text. in cap. cum frangitur. de consecrat. dist. 2. par. 4. dub. unico, ad 6. in fin. Aragon. 2. 2. quest. 85. de sacrific. art. 3. vers. sed dubitabit aliquis. Ego ipse d. alleg. 24. num. 3. Zerol. in praxi Episcop. par. 1. verb. Missa, §. 3. resoluit quod si homines diuites manus stipendium quam lex, aut consuetudo praescribit, gratis, & spontaneè darent Sacerdoti, illud legitime posset accipere Sacerdos, & vice versa si Sacerdos à pauperibus minora stipendia fumere voluerit, nullum erit inconveniens, & eandem sect. 3. prenot. 1. §. 3. in princip. tenet Sacerdotem pro obligatione celebrandi summo manè, vel in loco à ciuitate distante pro labore praevio in itinere, vel ena certis diebus & determinatis loci posse pinguius recipere stipendium, quam lege fit, aut consuetudine receptum ex cap. significatum. de praebend.
4. Vtrum autem Sacerdos recipiens à pluribus plura

stipendia pro Missarum celebratione, possit vnica Missa omnibus satisfacere? Est inter Doctores controuersum ut videre licet per citatas à me ipso d. alleg. 2. 4. num. 4. & ibi citatis adde Homobonum de bonis de examine Ecclesiast. part. 1. tract. 4. cap. 13. quest. 119. Petr. Nauarr. de restitu. lib. 2. c. 2. num. 433. Diana resolut. moral. part. 1. tract. 14. resolut. 8. Lazana in summa quest. Regul. cap. 21. num. 5. Torreblanca de iure spirituali lib. 2. cap. 9. nu. 67. cum segg. Bartholà S. Fausto tract. de suffrag. d. 1. q. 67. super quo habemus nouissimam declarationem sacrae Congregationis Concilij S. D. N. Urbano VIII. approbatae, edita sub die 21. Iunii 1625. & apud imprepressorem Cameralem typis mandata in haec verba: Deinde ubi pro pluribus Missis, etiam eiusdem qualitatis celebrandis, plura stipendia, quantumcunque incongrua & exigua, siue ab vna, siue à pluribus personis collata fuerint, aut conferentur in futurum Sacerdotibus, Ecclesijs, Capitulis, Collegijs, Hospitalibus, Societatibus, Monasterijs, Conuentibus, Congregationibus, Domibus, aut alijs pijs locis quibuscunque tam secularibus, quam Regularibus, sacra Congregatio sub obtestatione diuini iudicij mandat ac praecipit, ut absolute tot Missae celebrentur, quot ad rationem attributae elemosynae praescriptae fuerint, ita ut alioquin, si ad quos pertinet, sua obligationi non satisfaciant quinimo grauer peccent, & ad restitutionem teneantur. Sed verò ut deinceps obseruetur exactius, sacra Congregatio eadem auctoritate reuocat privilegia, & indulgetia omnia quibusvis personis Ecclesiasticis ac locis ipsis, tam secularibus quam Regularibus cuiusvis Ordinis, Congregationis, & instituti, quacumque; ob causam concessa, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Annuariariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, seu Orationibus, plurius missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

5. Nouissimè sacra Congregatio Concilij super decretis eiusdem Congregationis de celebratione Missarum, Sanctissimo Domino Nostro Urbano VIII. approbante, declarauit permittendum non esse, ut Ecclesia, ac loca pia, seu illorum administratores ex elemosynis Missarum celebrandarum, illam utcumque minimam portionem retineant ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi cum Ecclesia & loca ipsa alios non habent redditus, quos in usum earundem expensarum erogare licite possint, & tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quae pro ipsomet tantum Missae sacrificio sunt subeunda, & nihilominus eo etiam casu curandum esse, ut ex pecunijs, quae supersunt, expensis, ut supra, deductis, absolute tot Missae celebrentur, quot praescriptae fuerint ob offerentibus elemosynas.

6. Deinde declarauit satis esse, ut Rector beneficij, qui potest Missam per alium celebrare, tribuat Sacerdoti elemosynam congruam secundum morem ciuitatis, vel prouinciae, nisi in fundatione beneficij aliud cautum fuerit.

7. Sic etiam censuit Sacerdotes, quibus aliquando offertur elemosyna maior solita pro celebratione Missae, debere absolute integram elemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere posse, declarans pariter, quando tribuens elemosynam numerum Missarum celebrandarum non praesiterit, tunc tot Missas celebrari debere, quot praescripserit Ordinarius, secundum morem suae ciuitatis ac prouinciae, ad etiam cum Ordinarius praescripserit elemosynam congruam iuxta qualitatem loci, personarum ac temporum Sacerdotes accipientes stipendium minus congruum teneri Missas illis ab offerente praescriptas celebrare.

Quas

Quas quidem declarationes originales præ manibus habui, & impressas vidi in Typographia Cameræ Apostolicæ de anno 1626.

8. Vtrum verò Sacerdos qui aliam pecuniæ quantitatem accepit per se, aut per alium pro dicendis Missis, vel ut eas faciat celebrare per alios Sacerdotes, si eas celebrare faciat per alios minori pitantia, possit iuste sibi retinere residuum eius, quod sibi datum fuit, sine peccato & restitutione; vide Doctores per me citatos d. alleg. 24. nu. 11. quibus adde Homobon. de Bonis de examine Ecclesiastico trac. 4. c. 14. quas. 131. super quo eadem sacra Congregatio in decretis de celebratione Missarum, in quibus supra etiam in hæc verba censuit: *Ac similiter omne damnabile lucrum ab Ecclesia remouere volens, prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa elemosyna, ne eandem Missam alteri, parte eiusdem elemosyna sibi retenta, celebrandam committat.*
9. Vtrum etiam liceat Sacerdoti celebrare Missas anticipatè; vide Doctores citatos d. alleg. 24. à nu. 12. Et an peccet mortaliter, qui celebrat Missam ante Matutini officij

recitationem, vide *ibidem* num. 15. & Doctoribus citatis pro negatiua parte addo Scort. de sacrificio Missæ lib. 2. cap. 6. Fernandez part. 3. c. 5. §. 4. Homobon. de Bonis d. trac. 4. cap. 16. quas. 147.

An præcepto de audienda Missa satisfaciât ille, qui ad horas Canonicas obligatus eas tunc recitat, aut alias preces, ad quas tenetur ex voto, aut quia sunt à Confessario ei in penitentiam impostæ, tunc item recitat? Affirmant Nauarr. in manuali cap. 21. num. 8. & de orat. cap. 19. num. 178. & in cap. si quando, notab. 19. num. 184. de rescript. Azor. instit. moral. part. 1. lib. 7. cap. 15. quas. 3. Benzon. de lubilao lib. 2. cap. 15. dubit. 30. Soar. tom. 3. disput. 88. sect. 8. in fin. Valer. Reginal. in praxi fori pœnit. lib. 19. quest. 1. num. 14. Ægid. de ConincK. de Sacram. tom. 1. q. 83. n. 307. Rague. de Missa in Ecclesia, q. 99. & 205. lul. Lauer. de lubilao, & indulgent. p. 2. c. 5. n. 28. in fin. Bonacin. de Sacram. disp. 4. q. vlt. punct. 11. n. 25. & de horis canon. disput. 1. quest. 3. punct. 2. num. 14. Azor. instit. moral. part. 1. lib. 7. cap. 5. quest. 3. & lib. 10. cap. 12. quest. 10. plures alij, quos citauimus in collect. ad cap. dolentes 9. num. 21. de celebrat. missar.

De Sacrificij Missæ institutione & representatione.

C A P V T I.

1 Doctores de materia text. agentes.	16 Lauabo inter innocentes.
2 Sacrificium Missæ remittit peccata venialia.	17 Oratio, Suscipe sancta Trinitas.
3 Missam Christi instituit.	18 Orate fratres.
4 Introitus Missæ à Cælestino I. introductus.	19 Prefationis auctor.
5 Gloria Patri ordinauit Damasus.	20 Sanctus ter in fine prefationis canitur ex Apostolica traditione.
6 Kyrie eleison ordinauit S. Gregorius ut nouies in Missa diceretur.	21 Canonis quis primus auctor.
7 Gloria in excelsis Deo primus instituit Thelephorus.	22 Oratio Dominica.
8 Dominus vobiscum ab Apostolis institutum.	23 Pacem dari in Missa ordinauit Innocentius I. & Leo II.
9 Orationes, siue Collectæ ab Apostolis instituta.	24 Agnus Dei ut ter à Clero & populo diceretur ordinauit Sergius I.
10 Epistolarum Missæ quis auctor.	25 Ite Missa est ex Apostolica traditione processit.
11 Gradualis, Alleluia, Tractus, & sequentiæ auctor quis.	26 Missæ sacrificium ut sub vna specie fiat, potest Papa ex urgenti causa concedere.
12 Euangelica lectio à quo instituta.	27 Sacerdos solus est minister consecrationis.
13 Symbolum fidei, siue Credo ab Apostolis ortum duxit.	28 Eucharistiæ Sacramentum, finita cæna legali, seu ceremoniali agni, institutum.
14 Antiphonæ, quæ & Offertorium, institutor quis.	29 Sacrificium oblatum a Sacerdote in peccato mort. prodest.
15 Orationes quatuor, quibus Hostia, & Calix offeruntur, & benedicuntur.	30 Sacrificium Missæ à Malachia prædictum est.

Quoniam sub priori Testamento, teste Apostolo Paulo, propter ^a Leuitici sacerdotij imbecillitatem consummatio non erat, oportuit, Deo patre misericordiarum ita ordinante, Sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedech surgere, Dominum nostrum Iesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, consummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noster etfi ^b semel seipsum in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur, quia tamen per mortem sacerdotium eius extinguendū non erat, in cæna nouissima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ spõsæ suæ Ecclesiæ visibilis, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium, a quo cruentum illud, semel in Cruce peragendum, repræsentaretur, eiusque ^c memoria in finem vsque sæculi, permaneret, atque illius salutaris virtus ^d in remissionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur, Sacerdotem ^e secundum ordinem Melchisedech, & se in æternum constitutum declarans, corpus & sanguinem suum ^f sub speciebus panis, & vini Deo Patri obtulit, ac sub earundem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc ^g noui Testamenti Sacerdotes constituēbat, ut fumerent tradidit, & eisdem, eorumq; in sacerdotio successoribus, ut offerrent, præcepit per hæc verba: ^h Hoc facite in meâ commemoratione, uti semper Catholica Ecclesia intellexit, & docuit, ⁱ Nam celebrato veteri Pascha, quod in memoriâ ^k exitus de Aegypto multitudo filiorum Israël immolabat, nouum instituit Pascha, seipsum ab Ecclesia per Sacerdotes sub signis visibilibus immolandum in memoriâ transitus sui ex hoc mundo ad Patrem, quando per sui sanguinis effusionem nos redemit, ^l eripuitq; de potestate tenebrarum, & in regnum suum transtulit. ^m Et hæc quidem ⁿ illa munda oblatio est, quæ nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari potest, ^o quam Dominus per

Barbosi, Collect. in Concil. I. r. id.

Malachiam nomini suo, quod magnum futurum esset in gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit, & quam non obsecrè inquit Apostolus Paulus, h. Corinthiis scribens, cum dicit, non posse eos, qui participatione mensæ Demoniorum polluti sunt, mensæ Domini participes fieri, per mensam altare utrobique intelligens. Hæc denique illa est, quæ per varias sacrificiorum, naturæ, & legis tempore, similitudines figurabatur, utpote quæ bona omnia, per illa significata, velut illorum omnium consummatio & perfectio complectitur.

1. Vide Soto in 4. dist. 18. quæst. 1. art. 4. Azor. instit. moral. part. 1. lib. 10. cap. 18. q. 7. vers. quæres an in alijs, Cardinali Bellarm. lib. de Miss. c. 6. & 7. Vazq. in 3. part. tom. 3. dist. 218. num. 8. Petr. de Ledema in summa part. 1. de Sacramento. vbi de Eucharistia, c. 17. conclus. 1. Agid. de Conu. K. de Sacramento. tom. 1. q. 83. num. 32. & 75. Raguc. de Missa in Ecclesia, q. 2. Fr. Ludouic. Miranda in manuali Prælator. tom. 1. q. 4. art. 1. conclus. 1. Fernandez in examine Theolog. moral. part. 3. cap. 1. §. 7. num. 3. Molies. in summa Theolog. moral. tract. 3. cap. 8. num. 24. & cap. 9. num. 21. Fagundez in quinque Ecclesie præcepta lib. 3. cap. 2. num. 10. Homobonus de Bonis de examine Ecclesiast. tract. 4. quæst. 111. Torreblanca de iure spirit. lib. 2. cap. 8. num. 8. cum seqq.

a. Quo eruentum illud, &c.] Vide Vazq. d. tom. 3. dist. 221. num. 30.

2. β In remissionem eorum.] Vide Fr. Ludouic. Miranda d. tom. 1. q. 41. art. 10. vbi intelligit de peccatis venialibus, quia per dict. quotidianæ, hic postquam, datur intelligi quod sit sermo de peccatis venialibus, ut scilicet eorum remissionem, & veniam consequantur.

γ Secundum ordinem Melchisedech.] Vide Damasum Lindanum in Panopl. lib. 4. cap. 42. Fagundez in quinque Ecclesie præcepta, præc. 1. lib. 3. cap. 1. num. 3. Torreblanca de iure spirit. lib. 2. c. 8. num. 12.

δ Se in æternum constitutum declarans.] Vide Ioan. de Lugo de Sacram. tom. 1. tract. de Eucharist. disp. 19. sect. 6. n. 86.

3. Missam Christum instituisse quando corpus iuum & sanguinem consecrans in cæna communicauit Apostolis, dicens, Hæc quotiescunque feceritis, in mei memoriam facietis, referunt Hugo de S. Victore lib. 2. de officijs Ecclesiasticis, Iacob. de Grass. in aureis decisionibus part. 1. lib. 2. c. 47. n. 3. & ita quoad essentialia secundum sacram Scripturam & traditionem Ecclesie, probat Reuerendiss. Serranus in exposit. Missæ sacrosanctæ, prælat. 1. num. 3. in principio. Quo ad accidentia verò ea haberi ex ordinatione & institutione Principis Apostoli Petri, obseruatur Isidor. lib. 1. de Eccles. offic. cap. 15. S. Thom. 3. part. quæst. 78. art. 2. ad 5. Cardinal. Bellarm. lib. 4. de Eucharist. c. 14. argum. 9. VValfred. de rebus Ecclesiast. cap. 22. & Durantus de ritibus Ecclesie lib. 2. cap. 3. illumque dixisse primam Missam in Antiochia, referunt Raban. lib. 1. instit. cleric. cap. 23. Rupert. de diuin. offic. lib. 2. cap. 21. Canis. de Eucharist. c. 7. Cardin. Bellarm. lib. 4. de Eucharist. cap. 14. Torreblanca d. cap. 8. num. 35. & quod dicitur in cap. Iacob. de consecrat. dist. 1. intelligendum de celebratione, solemniter notat Soto in 4. dist. 3. quæst. 2. art. 4. & ita quoad caeremonias & orationes secundum diuersa tempora fuit aucta, tum ab ipsismet Apostolis, tum etiam a diuersis Summis Pontificibus, prout decentius illis visum est, ad augendum diuinum cultum in hunc modum.

4. Introitum introductum esse ab Cælest. I. scribunt Durand. in orat. diuinis lib. 4. Raban. lib. 1. instit. cleric. cap. 32. VValfred. de rebus Ecclesiast. cap. 22. Petr. à Soto de caeremonijs Missæ scilicet 3. Mirol. de Eccles. obseruat. cap. 1. Rupert. lib. 2. de diuin. offic. cap. 21. Vel quod ex omnibus Psalmis exciperet Antiphonas, quæ psallerentur in officio Missæ, cum Dionys. Areopagit. de Ecclesiast. hierarchia cap. 3. meminit Psalmorum, qui ad intium Missæ cantabantur: verum credit Amalar. lib. 3. de Ecclesiast. offic. cap. 5. Aut quod licet non fuerit primus, qui Psalmos ad sacrificium Missæ adhibuit, primus fortè fuit qui Romæ id obseruare voluit, coniectatur Cardinal. Bellarm. lib. 2. de Missa lib. 6. & introitum induplicat Sacerdos ad significandum Patriciarum & Prophetarum desiderium de Christi aduentu, quem orationibus & lacrymis repetitis à Patre æterno postulabant, Serran. in Pericop. Missæ. Barbofa frater meus in tract. de significatis mysteriosis officij diuini & sacrificij Missæ c. 30. pag. 81.

Gloria Patri vt diceretur, antedictus Damasus ordinauit ex Durand. lib. 4. cap. 5. Scottia lib. 3. cap. 9. num. 4. Barbofa d. cap. 30. num. 14.

6. Kyrie eleison. S. Gregorius ordinauit vt nouies in Missa diceretur, ex Durand. lib. 4. cap. 11. Rupert. lib. 2. de diuin. offic. cap. 21. Petrus à Soto loco citato. Radulphus de canon. obseruat. prop. ult. Serran. 1. part. Missa nam. 45. Scott. d. lib. 3. c. 15. num. 1. & 2. Barbofa frater meus d. tract. de significatis myster. c. 31. Nam ante eundem Gregorium iam erat apud Latinos in vsu, vt euidenter demonstrat Bellarm. lib. 2. de Missa cap. 16. vt exprimat orationem populi Patribus contententis, & Dei misericordiam deprecantis.

7. Gloria in excelsis Deo primum instituisse Telephorum Papam vt diceretur in Missa, referunt Durant. lib. 2. cap. 3. & S. Antonin. part. 3. tit. 13. c. 5. §. 1. Sed partim ab Angelis, partim à Telephoro Papa, aut à S. Hilario Pictauiensi Episcopo compositum fuisse asserunt Bellarm. lib. 2. de Missa cap. 16. & Azor. instit. moral. part. 1. lib. 10. c. 34. q. 3. Verum Stephan. Durantus de ritibus Eccles. lib. 2. cap. 14. num. 1. quem sequitur Serran. part. 1. Missæ num. 47. iudicat verus hymnum istum ab Apostolis constatum, & compositumque fuisse, tum quia ferè integer extat apud Clement. Roman. tum etiam, quia aliâ non poterat supra dictus Telephorus, qui plusquam ter. centum quinquaginta annos præcessit Hilarium, ordinare vt isto iam loco caneretur, vt Telephorus ipse epist. 1. Decretal. & Raban. lib. 1. instit. cleric. cap. 32. atque alij affirmant, id quod manifestum vlteriùs ex his quæ de auctoritate Innocentij III. scripta reliquit Seuerinus Vinius tom. 1. Concil. in not. ad 1. De creatal. Telephorus, nempe Anglicum hymnum ab Apostolis ad gloriam sanctissimæ Trinitatis primò fuisse auctum à Telephoro, deinde sicut nunc extat completum & Pontificia auctoritate, vt ab Episcopis pro loco & tempore, & ab omnibus Sacerdotibus in Missis noctis Natuitatis Domini, quoniam ea nocte Luc. 2. ab Angelo pastoribus annunciatus est, recitaretur, præceptum fuisse, & demum à Symmach. & in Dominicis diebus, & natalijs Martyrum hoc loco decantaretur, fuisse institutum, dicunt Berno de rebus ad Miss. spectantibus cap. 2. Rupert. lib. 2. de diuin. offic. cap. 21. & alij communiter. De hoc hymno Gloria in excelsis Deo Barbofa frater meus d. tract. de signific. myster. c. 32.

8. Dominus vobiscum instituisse S. Soterum, vel S. Anacleum multi authores scribunt, sed ex auctoritate totius Orientis Concil. Bracharent. sub Theodorum cap. 21. ab ipsis Apostolis institutum esse affirmat, & ipsum ex S. Marc. liturgia constat, imò desumptum esse ex Hebræorum more pluribus Scripturæ sacræ testimonijs probat Petr. Damian. lib. 2. de Dominus vobiscum, cap. 3. Scott. de sacrific. Missæ lib. 3. c. 17. Barbofa d. tract. de signific. myster. c. 33.

9. Orationes, siue collectas huiusmodi orandi morem ab ipsis fuisse institutum Apostolis, probatur ex liturgijs S. Iacobi. & S. Marci, & colligitur aperte ex canon. 10. alias 11. Apostol. ex Dionysio Areopag. de Ecclesiast. hierarch. cap. 3. & ex Clemente Romano. lib. 2. constit. Apostol. cap. 57. Crescente tamen diuina Religionis cultu, vt notauit VValfred. de rebus Ecclesiast. cap. 22. crescebat etiam paulatim orationum & officiorum Ecclesie compositio & doctis & indoctis pariter, quousque Concil. Carthagin. III. cap. 23. & Concil. Mileuitan. XI. cap. 12. Concil. Trident. in Decreto de vitandis in celebratione Missarum, aliqua interdixere, vt preces & orationes à quibuslibet compositæ, nisi probatæ essent in Concilio, non dicerentur in Missa, ad cuius maiorem obseruationem Gelasius Papa primum, & deinde S. Gregor. I. teste Bernone de rebus ad Missam pertinentibus cap. 1. curauit rationabilia quæque, seclusis his, quæ vel nimia, vel inconcinna videbantur, in vnum volumen coadunare, quo semper est in

est in posterum Ecclesia vsa, mutatis, aut additis, quæ aut temporum varietas, aut festiuitatum nouitas exposcebat. De collecta vide Azor. *instit. moral. part. 1. lib. 10. cap. 34. quæst. 5.* Didac. de Guzman *part. 2. de la excellencia del sacrificio, de la ley Euangelica cap. 6. S. 5.* Barbosa *d. tract. de signific. myster. cap. 34.*

10. Epitolarum Missæ, quæ modò ex veteri, modò ex nouo Testamento leguntur, quis primus fuerit auctor, non bene constat. Nam VValfrid. *de reb. Eccles. c. 22.* & alij, Alex. I. qui multa circa hoc sacrificium in suis decretis instituit auctorem facere. Cæterum variationem magnam in dicta scripturarum lectione fuisse vsque ad tempora S. Hieronymi, qui secundum Micrologum *de Eccles. obseru. cap. 20.* & Bernon. *de rebus ad Missam pertinentibus cap. 1.* ac alios, primus omnium ad diuersitatem vitandam lectiones per totum anni circulum ex Prophetis & Apostolis colligit in libro qui Lectionarius, vel Comes S. Hieronymi inscribitur, constat manifestè ex Concil. Brachar. I. sub Theododiro *cap. 20.* Diego de Guzman *d. cap. 6. S. 2.* Azor. *d. part. 1. lib. 10. cap. 34. 9. 7.* Barbosa *d. tract. de significatis myster. c. 37.*

11. Gradualis, Alleluia, Tractus & Sequentiæ auctor quis fuerit, non bene constat, nam Rupert. *lib. 2. de diuin. offic. cap. 21.* Gradualium institutionem tribuit Cælestino I. Tractuum verò Gelasio, Durand. verò in *Rationali diuinorum lib. 4. c. 21. num. 1. & cap. 22. num. 2. & 3.* Tractus Telesphoro adscribit, alij vt ait Azor. *instit. moral. part. 1. lib. 10. cap. 34. quæst. 8.* ad S. Gregorium I. Gradualia referunt. Sed cum ipse Gregor. in *Sacramentar. per totum,* Responsoria, siue Gradualia & Alleluia per totum anni circulum disposuerit, & cum ipsemet *lib. 7. epist. 64.* respondens aliquibus de sua ordinatione murmurantibus dicat, illum vsum canendi Alleluia non à se inceptum, sed à tempore Damasi I. auctore S. Hieronymo introductum fuisse, & de Responsorijs nihil dicat, quia de hoc vti de re iam vsu recepta reprehensus non fuerat, licet prædictos Pontifices aliqua ordinasse, vel mutasse circa Graduale, Alleluia, & Tractus crediderit, illos horum ita indiscriminatum esse auctores mihi persuadere non possum, cum S. Damaso omnes alios Pontifices numeratos, & vno dempto S. Telesphoro, per plures præcesserit annos. Ratione huius iudicio probabilis Tractus, vt dicit Durand. *d. cap. 21. num. 1.* à S. Telesphoro sumpsisse initium, quò nomine Graduale etiam forsitan comprehenditur, Alleluia postea vel à Damaso exemplo Ecclesiæ Hierosolymitanæ, vt dicit S. Gregor. *d. epist. 64.* vel ab alio aliquo antiquiore Pontifice introductum, & à S. Damaso præceptum fuisse, & vtrunque, Graduale nimirum, & Alleluia, à S. Gregorio renouatum, reformatum & in vnum volumen collectum fuisse, & tandem Sequentias, siue Profas à varijs auctoribus diuersisque temporibus fuisse factas, & in Missa recitari coaptas, non à tempore Nicolai I. vt vult Durand. *d. lib. 4. cap. 22. num. 1.* sed multo antè, esto indiuisibiliter sit tempus ignotum. Nam Stephan. Durant. *de ritibus Eccles. affirmat legi in Ecclesia aliquas Profas à S. Ambrosio & à S. Augustino compositas.* Et Sequentiarum meminerunt Ordo Romanus *cap. 1. ante med.* Alcuin. *de diuin. offic. cap. quid figur. vestim.* & Amalarius, qui Nicolao I. Nogero Abbate (Profarum secundum Durand. *d. cap. 22. num. 2.* auctore primo) sunt antiquiores. Hæc Episcopus Serranus, addens dicta epistol. cantari Graduale symbolum penitentia, qua impetramus peccatorum veniam, & Graduale sequi Alleluia in signum leuitia de spe venia consequenda, vide Scort. *d. lib. 3. cap. 22. num. 2.* Durant. *de ritibus Eccles. lib. 2. c. 19. num. 4. & 5.* Diego de Guzman *d. c. 6. S. 2.* Barbosa *d. tract. de signific. myster. cap. 37. 38. 39. 40. & 41.*

12. Euangelica lectio ad Missam adhiberi solita, antiquissima est ceremonia standi dum dicitur ab Apostolis ipsis, vt testatur Clem. Roman. *lib. 2. Constit. Apostol. cap. 57.* deprompta ab Anastasio I. præcepta non instituta, vt alij putant, sed confirmata & obseruata præcepta, etiam in his locis vbi non seruabatur, vt notant Cardin. Bellarm. *lib. 2. de Missa cap. 16.* & Azor. *d. lib. 10. cap. 34. 9. 9.* quia licet in principio non esset Euangelium, quod legeretur in Missa, statim ac scriptum fuit, viuentibus Apostolis le-

gi cæpit, vt insinuare videtur S. Dionys. Areopag. *cap. 3. de Ecclesijs hierarch.* & accurate intulit Cornel. Schukeng. in *B. blorb. Ecclesijs. tom. 1. p. 1. cap. 19.* ex illis verbis Apostoli *2. ad Corinb. 8.* de sancto Euangelista Luca dicentis, Cuius laus est in Euangelio per omnes Ecclesias, et ex eo quod Eusebius *lib. 2. de histor. Ecclesijs. cap. 19.* ex Clementis hypotyposeon refert, S. Petrum Euangelium sancti Marci in Ecclesijs legendum ordinasse, in Euangelij lectione Apostolorum predicatio designatur, & in fine osculatur Missale ad significandum Euangelicam doctrinam fuisse eò gaudio suscepta. Latè Barbosa *d. tr. c. 40. de Euangel.*

13. Symbolum fidei, siue Credo ab Apostolis ortum dixisse, & à quo tempore in Missa recitari solitum, dictum extat supra *sest. 3. in Decreto de symbolo fidei,* in quo, vel in salutatione *Domini vobiscum,* quæ post Euangelium dicitur, insinuatur gentes recepisse doctrinam Euangelicam, & cum illa Dei gratiam.

14. Antiphonæ, quæ Offertorium dicitur, quis fuerit institutor dubitat VValfrid. *de rebus Eccles. c. 22.* quamuis affirmet à prioris populi consuetudine in vsum Christianorū venisse. Alij verò, vt refert Radulph. *de canon. obseruat. prop. 23.* institutorem faciunt S. Gregorium Papam I. Sed Rupert. *lib. 2. de diuin. offic. & cap. 21.* id attribuire videtur S. Cælestino I. Varietas hæc ex additionibus, aut variationibus circa hoc factis sumpsisse initium certum credo; sicut fuisse circa offertoria variationes & mutationes aliquas probant Durand. in *Rational. diuinorum lib. 4. cap. 77. n. 4.* & Durandus *de ritibus Eccles. cap. 26. nu. 5.* Diego de Guzman *d. p. 2. c. 8.* Barbosa *de significatis mysteriosis sacrificij Missæ c. 44.* & S. Gregorium in Antiphonario offertoria posuisse certum est, & cum de hoc non fuerit, sicut de Alleluia, nouitatis reprehensus, consequens manifestè sit ab aliquo Gregorij prædecessore fuisse offertoria introducta, ac præ alijs tanto esse Ruperti dictum probabilis, cum Cælestinus per centum sexaginta annos, vel plures Gregor. præcesserit. In offertorio designantur bona opera Domino offerenda, ne fides sine operibus mortua sit.

15. Orationes quatuor, quibus Hostia, & Calix offeruntur & benedicuntur, probant Bellarm. *lib. 2. cap. 17.* & Azor. *d. lib. 10. cap. 34. quæst. 10.* ante quingentos annos non fuisse lectas in Ecclesia Romana; quia nec in Sacramentario Gregorij I. neque in Ordine Romano aliquæ reperiuntur orationes inter offertorium & orationes secretas, nec VValfrid. Amalarius & alij alij antiquorum Scriptorum illarum meminit, sed promptæ fuerunt, vt Microlog. *de eccles. obseru. ca. 11.* & Radulpho *de canon. obseruat. prop. vlt. placet,* ex Ordine Gallicano, quarum illarum metuo reperitur apud Primas & Aymon. vt affirmat Durant. *de ritibus Eccles. cap. 29. num. 2.* & ab omnibus paulatim receptæ sunt, quia nihil continent, quod offendat, vt notauit Cardin. Bellarm. *vbi supra,* omnes namque in hunc diriguntur finem, vt oblatio accepta sit Deo, & debitè à Sacerdote fiat.

16. Lauabo inter innocentes. Ceremoniam hanc abluendi manus à principio nascens Ecclesiæ, fuisse vsurpatam, colligi videtur ex S. Dionys. Areopag. *de ecclesijs. hierarch. cap. 3.* & Clemente Romano *lib. 8. constitut. Apostol. lib. 11.* ac ex Cyrillo Hierosolymitano *catech. 5. mystag.* & ex alijs Patribus.

17. Orationem, *Suscipe sancta Trinitas,* de sumptam ex Ordine Gallicano probant Bellarm. & Azor. *locis proximè citat.* Sicut desumi etiam probarunt a lias quatuor, quibus fit panis & vini oblatio, de quibus supra.

18. *Orate fratres,* &c. Huius orationis institutorem Radulphus *de canon. obseru. prop. 23.* facit Leonem I. Durant. verò *de ritibus Eccles. lib. 2. cap. 29. num. 3.* ad Apostolos, immo ad Christum Dominum illam reducit, & vtrunque verum asserere ait Episcopus Serranus. si hic de substantia, & autem de modo, & verbis precatōnis intelligat. Vide Guzman *d. c. 8. S. 7.* Barbosa *d. tract. de significatis mysteriosis sacrificij Missæ cap. 45.*

19. Præfationem quis primus ordinauerit, sibi ignotum esse fatetur VValfridus. Strabo *de rebus eccles. lib. 22.* sed illic Gelasium primum auctorem esse, & vniuerso creditur, & Pontificale *cap. 50.* in vita Gelasij I. ac Alcuin. *de diuin. offic. cap. de celebratione missarum,* & alij bona notæ auctores

res tradunt, quod quidem intelligi videtur de forma, qua Romana Ecclesia nunc vitur, vel aliquas præfationes addidisse, quarum tamen plures non Gelasium, sed Pelagium I. *epist. 9. decreto cauro quidem & climato se ratione dictasse, probat cap. inuenimus, de consecrat. dist. 1. & referunt Burchard, in Decretal. lib. 3. cap. 69. ac Petrus Crespet, in summ. eccles. discipl. verb. Præfatio. quidquid sit non videtur ambigendum, primam institutionem, & usum ex Apostolica traditione ad nos pervenisse, cum præfationis huius extet memoria apud sanctum Cyprianum in orat. Dominic. Immo, & sensus & multa verba apud S. Clementem Roman. lib. 8. constit. Apost. cap. 12. & alios Gelasio antiquiores, vt notat Durand. de ritibus eccles. lib. 2. cap. 30. num. 1. Vide Azor. d. p. 1. lib. 10. c. 34. q. 11. Guzman d. p. 2. cap. 8. §. 6. Hieron. Roman. lib. 4. de Republ. Christ. cap. 6. Barbosa d. tract. cap. 46.*

20. Sanctus vt ter in fine præfationis caneretur non ex institutione Sixti Pape I. vt referunt S. Antonin. p. 3. tit. 13. §. 4. Petr. Soto scilicet. 13. de cõremon Missæ, Amalar. lib. 3. de eccles. offic. cap. 21. Microlog. de eccles. obseruat. cap. 17. Rupert. lib. 2. de diuinis offic. cap. 21. sed ex Apostolica traditione, obseruat Nicephori. lib. 18. histor. cap. 51. & probat Durand. d. lib. 2. cap. 21. num. 27. & constat ex liturgiis ipsorum Apostolorum, præsertim ex liturgia S. Iacobi, in qua de verbo ad verbum habetur communis illa Angelorum & hominum adorandæ Trinitatis laudatio, Sanctus, Sanctus, Sanctus, &c.

21. Canonis primus auctor non est omnibus cognitus, & communiter opinio fundata in auctoritate magni illius Gregorij I. tenet Scholasticum quandam Gregorio antiquiorem (quem quidam hominem sic nominatum, quidam Gelasium Papam, quidam Musæum Misilientem, & quidam aliquem alium interpretantur) Canonis extitisse auctorem, sed reuera cum locus S. Gregorij, vt probat Durand. lib. 2. cap. 32. num. 6. & facile & sufficienter explicetur de sola illa ratione, que incipit, Per quem hæc omnia, absque hoc quod totum Canonem Scholastico illi tribuamus, & cum Vigilii Papa, qui per aliquot annos Gregorium Papam I. præcessit, scriptum expressè reliquerit, canonem haberi ex Apostolica traditione, vt colligitur manifestè ex Clement. Roman. Dionys. Areopag. Cypriano, Ambrosio, Augustino, aliisque antiquissimis Patribus, qui verba Canonis declararunt, etsi in illo per Romanos Pontifices aliqua quamuis pauca ad preces, non quantum ad essentialia fuerunt addita, & notarunt VValfrid. d. cap. 22. Microlog. de eccles. obseruat. c. 12. Bellarm. lib. 1. de Missa cap. 20. Et ideo sanctorum commemorationem Canonum ex Apostolica traditione, & antiquissima Ecclesie consuetudine originem traxisse dicendum est, non autem primum omnium instituisse Syriacum Papam, vt volunt Radulph. propof. 23. & Durand. lib. 4. cap. 38. num. 1. quandoquidem talis commemorationis meminere Dionys. Areopag. de eccles. hierarch. probatur ex ipsis nominibus Sanctorum, quorum memoria in particulari fit à Romanis Pontificibus, immo à particularibus Episcopis solita fuisse addi nomina Martyrum de nouo occisorum in dicta commemoratione, & forsàn in hoc aut formam, aut taxationem posuit Syriacus, & ideo huius fuit commemorationis habitus auctor. Principium orationis, Hanc igitur oblationem, vique ad verba illa, Placatus acceptus, inclusiue fuisse à Leone I. Canonis addita, asserunt Durand. d. lib. 4. cap. 39. num. 4. Radulph. de canon. obseruat. propof. 23. Id ipsum tribuunt Gelasio, Remig. de celebrat. Missæ, & Alcuin. de diuin. offic. cap. de celebratione Missarum; & finem huius orationis incip. Diesque nostros,

&c. fuisse additum à Gregorio I. affirmant Ioann. Diacon. lib. 2. de vita S. Gregorij cap. 18. & Beda lib. 2. histor. Angl. cap. 1. De Canone vide alia apud Guzman d. p. 2. cap. 10. Scott. de sacrifi. Missæ lib. 4. cap. 8. Roman. d. lib. 4. cap. 6. Barbosa d. tract. cap. 47.

Orationem Dominicam à Domino compositam cepit dicere in Missa S. Petrus, & deinde ceteri Apostoli. Sot. in 4. dist. 13. q. 2. Durand. lib. 4. cap. 5. ex S. Hieronymo lib. 3. aduersus Pelag. contra Innocentium III. lib. 4. de Missa cap. 24. Rupert. lib. 2. de diuin. offic. cap. 21. Radulph. d. propof. 23. tribuentes illam S. Gregorio.

Pacem dari in Missa Innocent. I. & Leo II. ordinauerunt, Durand. d. lib. 4. cap. 52. Barbosa d. tract. de significatis myster. cap. 74.

24. Agnus Dei vt ter à Clero & populo diceretur, Sergius Papa I. instituit, Durand. vbi proximè cap. 54. num. 6. Scott. d. lib. 4. cap. 25. num. 1. Azor. d. lib. 10. cap. 34. q. 12. Barbosa d. tract. cap. 76.

25. 116. Missa est. Ex Apostolica traditione processisse constat ex Clement. Roman. lib. 8. constit. Apostolic. cap. 15. & Cyprian. lib. de spectat. & antiquissimis liturgiis Græcorum. Barbosa de significatis mysterio, sacrifi. Missæ cap. 80.

26. Sub speciebus panis, & vini.] Possè Papam ex causa vrgenti concedere vt consecratio Eucharistiæ, & sacrificium Missæ in vna specie fiat, tenent Turcicremat. in cap. comperimus, de consecrat. dist. 2. S. Antonin. part. 3. summ. tit. 13. cap. 6. §. 1. Gabr. in Canon. Missæ scilicet. 13. dub. 3. Alan. lib. 2. de Eucharist. cap. 20. Azor. institut. moral. p. 1. lib. 10. cap. 19. q. 2. Soar. tom. 3. in 3. part. S. Thom. disput. 43. scilicet. 4. vers. secunda sententia est, quos refert Monet. de commutat. vltim. volunt. cap. 4. num. 114. vbi ex Volater. lib. 7. Geographiæ, cap. de Saxonibus, & Onuphr. in chronico. anno 1490. refert aliquando summum Pontif. dispensasse in quibusdam regionibus, vt sine vino fieret consecratio, quia vinum in eas importatum ob summam aëris frigiditatem accecit, refert etiam Fagundez in quinque Ecclesie præcepta, præcept. 1. lib. 3. cap. 5. num. 6.

27. Noui Testamenti Sacerdotes.] Solum Sacerdotem esse ministrum consecrationis, docent Card. Bellarm. lib. 4. de Euchar. cap. 16. Soar. tom. 3. dist. 6. scilicet. 3. Agid. de ConincK d. quest. 83. art. 1. nu. 36. Barthol. ab Angel. dial. 4. §. 287. Valer. Reginald. in praxi fori panis. lib. 2. q. 40. num. 40. Petr. de Ledesma in sum. p. 1. de Sacrament. vbi de Euchar. cap. 9. vers. primera conclusion. Bonacina de Sacramentis disput. 4. quest. 5. punto 1. num. 1.

28. Nam celebrato veteri Pascha, &c.] Sacramentum Eucharistiæ institutum fuisse finita cœna legali, seu cœremoniali agni, ex hoc text. colligit Hurtado de Sacram. tom. 2. tract. de Eucharist. disp. 1. diff. 10. vers. conueniunt.

29. Et hoc quidem, &c.] Sacrificium oblatum à Sacerdote in peccato mortali existenti prodesse, & habere suum fructum quatenus nomine Christi, & Ecclesie offeritur, tenent Victor. in summ. vbi de Eucharistia, num. 91. Miranda in manuali Prælator. tomo 1. quest. 41. art. 22. Bonacina d. disput. 4. quest. vlt. punto 6. num. 3. Habet enim effectum & efficaciam ex opere operato, id est, independentè à bonitate offerentis, vel eius, pro quo offeritur. Ita Barthol. à S. Fausto in tract. de Suffrag. lib. 1. q. 4.

30. Quam Dominus per Malachiam, &c.] Sacrificium Missæ à Malachia cap. 1. prædictum esse illis verbis, A Solis ortu, &c. apertè docet Concil. in presenti, & ex veteribus Patribus probant Azor. d. p. 1. lib. 10. cap. 18. quest. 7. Agid. de ConincK d. quest. 83. num. 117.

In Cœna vltima Christus, &c. Vide Emman. de Valle de incant. & ensalmis, opusc. 1. tract. 2. cap. 11. num. 8.

De effectu Sacrificij Missæ.

CAPVT II.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Sacrificium Missæ verè propitiatorium est ex opere operato conferens remissionem peccatorum.
- 3 Christi in sacrificio Missæ offerens.
- 4 Sacrificium Missæ aliquo modo mediatè confere primam gratiam.
- 5 Sacrificium Missæ prodest ad remittendam panam peccatorum, qua antea erant remissa.

6 Sacri-

- 6 Sacrificium Missæ conducit vehementer ad remissionem, condonationemque peccatorum mortalium.
- 7 Sacrificium Missæ pro mortuis offerendum, & qualiter eis inuare possit.
- 8 Qualiter Missa an equaliter prosit defunctis, remissiuè.

- 9 Sacrificium Missæ exhibet leuamen, & subsidium aliquod certum pœnarum ijs, qui sunt in Purgatorio.
- 10 Missas, vel officium defunctorum potest quis in humanis sibi celebrari facere.
- 11 Fideles maiora beneficia sibi comparant, si Missas curent sibi celebrari dum viuunt.

ET quoniam in diuino hoc Sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & incruentè immolatur, qui in ara Crucis semel seipsum cruentè obtulit, docet sancta Synodus, a Sacrificium istud verè propitiatorium esse, & per ipsumque fieri. vt si cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reuerentia, contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. ^a Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentiæ concedens, crimina, & peccata, etiam ingentia, dimittit. ^b Vna enim eademque est hostia, idem nunc offerens Sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in Cruce obtulit sola offerendi ratione diuersa. Cuius quidem oblationis, cruentæ, inquam, fructus per hanc vberimè percipiuntur: tantum abest, vt illi per hanc quouis modo derogetur. Quare non solum ^c pro fidelium viuorum peccatis, pœnis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus, ^d sed & pro defunctis in ^e Christo nondum ad plenum purgatis, ritè iuxta Apostolorum traditionem, offertur.

^a August. de ciuitate Dei lib. 10. c. 10.

^b Intra fest. 25. in princ.

- 1. Vide Balduin. iun. super opera controuers. Bellarm. p. 2. lib. 4. cap. 5. Agid. de Coniunct. de Sacram. tom. 1. q. 83. num. 107. latè Valer. Reginald. in præxi fori pœnit. lib. 29. à num. 149. Bonacina de Sacram. d. disp. 4. q. ult. puncto 3. Fraxinell. de Sacram. obligat. sect. 3. prænot. 4. §. 2. Moitel. in summ. Theolog. moral. tract. 3. cap. 1. §. num. 27.
- 2. a Sacrificium istud verè propitiatorium, &c.] Vide Origen. in cap. 23. Leuit. S. Augustin. in quest. super Leuit. lib. 3. cap. 57. tomo 4. S. Gregor. lib. 4. dialog. capit. 58. & homil. 37. in Euangelia. Ambros. lib. 1. offic. 48. Paul. Layman in summa Theologia moralis lib. 5. de Sacramentis tract. 5. cap. 1. num. 4. Azor. institutionum moralium p. 1. lib. 10. cap. 20. à princip. Balduin. iun. d. cap. 5. à princip. Cardinal. Bellarm. lib. 2. de sacrificio cap. 4. Valent. tomo 2. disp. 6. quest. 11. puncto 1. §. 19. Melch. Cano de locis theologic. lib. 12. cap. 23. num. 9. Agid. de Coniunct. dicta quest. 83. à num. 109. Cordub. lib. 2. quest. quest. 3. notabil. 4. Pagamin. Gaudent. de dogmatibus, & ritibus veteris Ecclesie, cap. 52. Fagundez in quinque Ecclesie præcepta, præcept. 1. lib. 3. cap. 1. num. 16. Petr. de Ledema in summa part. 1. de Sacrament. vbi de Eucharistia, cap. 17. conclus. 8. Ioann. de Lugo de Sacramentis tomo 1. tract. de Eucharistia disp. 19. sect. 9. num. 133. cum seqq. Torreblanca de iure spirit. lib. 2. cap. 8. num. 22. cum seqq. Hurtado de Sacramentis tomo 2. tract. de sacrific. Missæ disp. 1. difficult. 15. Fraxinell. de Sacram. obligat. sect. 3. prænot. 4. §. 2. num. 2. vbi sic ait. Licet enim immediatè, & per se peccata mortalia illorum non delect pro quibus offertur, expiati tamen mediatè, & per aliud, id est, per penitentiam, quam à Deo impetrat, & peccata venialia delet, immediatè quidem in iustis hominibus, qui aliquo modo ipsi offerunt, vel curant vt ipsum offeratur, alioquin Missa esset minoris fructus, quam sacramentalia, vt aqua benedicta, &c. quod est inconueniens. In iustis autem, qui nullo modo offerunt, quando pro eis offertur, venialia extinguit mediatè, id est, per Missam donum à Deo eis impetratur, quo peccata venialia detestantur, vel aliquod aliud remedium adhibent ad peccata venialia delenda institutum. de quo etiam Hurtado de Sacram. tom. 2. tract. de sacrificio Missæ disp. 3. diffie. 2. in princ. dum docet virtute sacrificij Missæ etiam remitti peccata venialia quoad culpam, & intelligit particulam, etiam, de qua in præfenti, supponere etiam minima, & minima peccata dimitti; & deinde disputat, an remittantur immediatè, an mediante impetratione auxiliorum?
- 3. b Per ipsumque fieri, &c.] Christum esse offerentem in sacrificio Missæ, per hunc text. docet Hurtado d. tract. de sacrific. Missæ disp. 2. diffie. 1. in princ. vbi etiam disputat, quomodo Christus offerat, an per seipsum proximè, & immediatè, an vè remotè tantum, & mediantibus Sacerdotibus? Scott. lib. 2. de sacrific. Missæ, cap. 3. Vazq. disp. 22. §. c. 1. Ioan. de Lugo de Sacram. tom. 1. tract. de Euchar. disp. 19. sect. 6. num. 19.
- 4. c Et gratiam inueniamus, &c.] Sacrificium Missæ aliquo modo mediatè conferre primam gratiam, quate-

nus scilicet Deus intuitu sacrificij tribuit auxilium ad contritionem, qua remittitur peccatum mortale, docent Soar. tom. 3. disp. 79. sect. 3. concl. 4. Azor. d. cap. 20. q. 2. Vazq. 3. part. disp. 22. §. c. 2. num. 10. Fraxinell. d. prænot. 4. §. 2. num. 3. Agid. de Coniunct. d. q. 83. dub. 8. Valer. Reginald. in præxi fori pœnit. lib. 29. num. 151. Bonacim. d. puncto 3. num. 3. Hurtado d. tract. de sacrific. Missæ disp. 3. diffie. 3. dum dicit augmentum gratiæ habitualis esse effectum sacrificij Missæ, si pro iustis offeratur, & hoc immediatè Barthol. à S. Fausto in tract. de Suffrag. lib. 1. q. 51.

d Vna eademque hostia, &c.] Vide Paul. Comit. respons. moralium, lib. 1. quest. 42. Fagundez in quinque Ecclesie præcepta, præcept. 1. lib. 3. cap. 2. num. 6.

e Pro viuorum peccatis, & pœnis.] Sacrificium Missæ prodesset ad remittendam pœnam temporalem debitam propter culpas remissas, tenent Nugn. quest. 83. art. 1. §. in 2. part. dub. 4. Soar. disp. 79. sect. 6. Azor. d. cap. 20. quest. 5. Vazq. in 3. part. disp. 228. cap. 4. num. 26. Fr. Ludouic. Miranda dicta quest. 41. artic. 11. in princip. Fraxinell. dicta prænotat. 4. §. 2. num. 4. & §. 11. num. 2. Bonacim. d. disp. 4. quest. ult. puncto 3. num. 8. Filiuc. tract. 5. num. 64. cum seqq. Homobon. de Bonis de examine eccl. tract. 4. cap. 12. quest. 107. vers. quarta. Ioan. de Lugo d. disp. 19. sect. 9. num. 153. cum seqq. Hurtado d. tract. de sacrific. Missæ disp. 3. diffie. 4. vbi in princip. per hunc text. docet virtute sacrificij Missæ pœnam temporalem existentem post remissionem culpæ immediatè remitti certò & infallibiliter, iustis tam viuus, quam defunctis, & diffie. 5. dicit sacrificium Missæ non tantum prodesset ad impetrationem auxiliorum ad vincendas tentationes, & ad perseverandum in gratia, & ad alia bona spiritualia, quibus egemus, vt ad gloriam perueniamus, sed etiam ad impetrationem bonorum temporalium.

Et veterius sacrificium Missæ conducere vehementer ad remissionem, condonationemque peccatorum mortalium, non mediatè quidem, & ex opere operato, id est, non impetrando immediatè, & ex se, & vi sua ex operato hanc primam gratiam, & remissionem peccatorum ijs, qui in peccato mort. existunt, & impij sunt, sed impetrando illis auxilia opportuna, & donum contritionis, quibus sufficienter disponantur ad hunc effectum, resoluunt Couart. in cap. alma mater, p. 1. §. 5. num. 6. Cordub. lib. 1. q. 3. Henric. lib. 9. c. 5. in princip. Soar. tom. 3. in 3. p. disp. 79. sect. 3. vers. dico quarto, Fagundez d. præc. 1. lib. 4. cap. 2. n. 15. Barthol. à S. Fausto tract. de Suffrag. lib. 1. q. 51. vbi quod effectus sacrificij Missæ est conferre veniam peccatorum, quam quis consequitur obtinendo à Deo auxilium, quo excitatus sua peccata legitime detestatur, & primam gratiam obtinet. Vtrum saltem peccata venialia ex opere operato sacrificium Missæ remittat agentibus, & condonet, vide eundem Fagundez d. lib. 4. cap. 4.

f Sed & pro defunctis.] Missæ sacrificium pro mortuis offerendum, & qualiter eis inuare possit, docent Cardinal. Bellarm. controuers. 3. de Missa lib. 2. cap. 7. Henric. in summa lib. 9. de Missa, cap. 16. §. 1. Azor. d. lib. 10. cap. 22. quest. 4.

quest. 4. et 10. Petr. Soto de Eucharist. lect. 7. Casal lib. 2. de sacrific. c. 8. Card. Bellarm. lib. 2. de Missa cap. 4. et 7. Valer. Reginald. d. lib. 29. num. 132. et 153. versic. in vita. Molfes. in summ. Theologie moralis. tract. 3. cap. 8. num. 79. Stephan. Durant. de ritib. Eccles. lib. 2. cap. 43. Petr. de Ledesma in sum. p. 1. de Sacram. vbi de Eucharist. cap. 17. concl. 21. Fr. Ludou. Miranda d. q. 41. art. 5. concl. 4. et 7. Bonacin. d. disp. 4. q. ult. puncto 4. num. 3. Iul. Laur. de Iubil. et indulgent. p. 2. c. 30. à num. 101. Fagandez in quinque Ecclesia precepta. prec. 1. lib. 3. c. 11. num. 3. cum seqq. et lib. 4. cap. 1. nu. 18. Torreblanc. de iure spirit. lib. 2. c. 8. à num. 28. Ego ipse in collect. ad cap. cum creatura 11. num. 2. de celebr. Missar.

8. An autem quilibet Missa equaliter prosit defunctis? vide Barthol. a S. Fausto de Suffrag. lib. 1. q. 59. vbi resoluit ex opere operato, id est, quantum ad valorem sacrificij oblati, quamlibet Missam equaliter defunctis prodesse, id est, ita valere Missam de Sancto, puta de sancto Carolo, vel de B. Virgine, vel de feria pro defunctis, sicut Missa de Requie: ratione verò operis operantis, id est, ratione precum, & orationum, quæ in Missa dicuntur ad hunc effectum plus valere defunctis Missam de Requie, quam quamlibet aliam Missam, & q. 60. resoluit Missam dicendam in Altari privilegiato pro defunctis necessarium non debere esse de Requie.

9. Et ijs, qui sunt in Purgatorio gratia Dei, & charitate præditis (cum nondum terminum, ac triumphum gloriæ sint adepti, & exinde ad militantem Ecclesiam pertineant) temper aliquod certum pœnarum leuamen, & subsidium Missam exhibere, sans probabilius & piè do-

cuerunt S. Thom. in 4. dist. 45. quest. 2. art. 3. ad 3. Petr. Sot. lect. 7. ad Euchar. Damaf. Lindan. lib. 4. Panopl. cap. 51. Stanisl. Hof. in Confess. cap. 41. Couar. in cap. alma mater p. 1. §. 5. num. 11. Azor. d. cap. 22. quest. 10. Soar. d. disp. 79. sect. 10. quos refert & sequitur Fraxinel. d. prenot. 4. §. 11. num. 2.

An autem quis in humanis possit sibi celebrari facere Missas, vel officium defunctorum? Affirmat Zerol. in praxi Episcop. p. 2. verb. Missa §. 10. Dummodo non dicantur orationes, quæ demonstrant aliquem iam mortuum, me citato in hoc loco Homobon. de Bonis de examine eccles. tract. 4. c. 14. q. 127.

Vnde aduertit Fraxinel. d. prenot. 4. §. 3. in princ. fideles maiora beneficia sibi comparare si Missas curent sibi celebrari dum viuunt, quam si eas post mortem sibi insituant. Nam Missæ pro aliquo dictæ post mortem solum satisfactoriæ sunt pro pœnis, quas anima luunt in Purgatorio, at in vita pro aliquo celebratæ non solum satisfactoriæ sunt, sed etiam propitiatoriæ, meritoria, & impetratoriæ, & sic iuuant in vita, & post mortem, immo tanta esse possunt sacrificia in vita alicuius oblata, vt totam pœnam, quæ illi in Purgatorio debebatur, expient, ac deleant, ita vt ille decedens cœlum statim consequatur, & ita appositissime dicit D. Gregor. lib. 4. Dialog. cap. 58. Tuior est via vt bonum quod quisque post mortem suam sperat agi per alios, ipse dum viuunt per se; beatius quippe est librum exire, quam post vincula libertatem querere. Vide Homobon. de Bonis d. tract. 4. cap. 14. quest. 128.

Sacerdos in Missa sacrificio, &c.] Vide Sot. in 4. dist. 13. quest. 1. art. 1. Ludouic. Miranda d. tom. 1. quest. 41. art. 2.

Quòd Sacrificium Missæ soli Deo offertur.

C A P V T III.

August. de civitate Dei lib. 8. c. 27.

ET quamuis^a in honorem, & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia celebrare consueuerit, non tamen illis sacrificium offerri docet, sed Deo soli, qui illos coronauit, vnde nec Sacerdos dicere solet, Offero tibi sacrificium Petre, vel Paule, sed Deo de illorum victorijs gratias agens, eorum patrocinia implorat, vt ipsi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam facimus in terris.

Vide Homobon. de Bonis de examine eccles. p. 1. tract. 4. c. 14. q. 112. Missam dici de Sancto, non quod offeratur, sed vt inuocetur, colatur, & honoretur specialiter, & ad gaudium quoddam accidentale, quatenus Sanctus gaudet honore, qui in sui memoriam Deo exhibetur. tradunt Heniquez in summ. lib. 9. c. 14. §. 2. Azor. in ius. moral. p. 1. lib. 10. cap. 22. quest. 5. Card. Bellarm. lib. 2. de Missa cap. 8.

Fr. Ludou. Miranda in man. Prælat. tom. 1. quest. 41. artic. 5. concl. 6. Soar. tom. 3. disp. 78. sect. 3. Agid. de Coniug. de Sacrament. tom. 1. quest. 83. art. 1. dub. 9. num. 158. quos refert Bonacin. de Sacrament. disp. 4. quest. ult. puncto 4. num. 8. Scort. de sacrific. Missæ lib. 2. cap. 13. Ludou. de Ponte de perfect. tom. 4. tract. 2. cap. 1. Molfes. in summ. Theologie moralis tract. 3. cap. 15. num. 14. Homobon. de Bonis citato loco.

De Canonis Missæ antiquitate, & auctoritate.

C A P V T IV.

ET cum sancta sanctè administrari conueniat, sitque hoc omnium sanctissimum sacrificium, Ecclesia Catholica vt dignè reuerenterque offerretur, ac perciperetur, sacrum Canonem multis ante sæculis instituit, ita ab omni errore purum, vt nihil in eo contineatur, quod non maximè sanctitatem, ac pietatem quandam redoleat, mentesque offerentium in Deum exigat. Is enim constat cum ex ipsis Domini verbis, tum ex Apostolorum traditionibus, ac Sanctorum quoque Pontificum pijs institutionibus.

Vide Vigil. Papam epistol. 2. quæ est ad Eleutherium, in qua scriptum reliquit Canonem haberi ex Apostolorum traditione, Gabr. in Canonem Missæ, V Valrid. de rebus Ecclesie cap. 22. Microlog. de ecclesiastic. obseruat. cap. 12. Cardin. Bellarm. lib. 1. de Missa cap. 20. Stephan. Durant. de

ritibus Ecclesie lib. 2. cap. 32. num. 6. Serran. in exposit. Missæ sacrosanctæ p. 2. num. 16. Balduin. iun. super opera controuers. Bellarm. p. 2. lib. 4. cap. 9. à princip. & præcipue in vers. porro Canon. Ioann. de Lugo de Sacramentis, tomo 1. tract. de Eucharist. disp. 19. sect. 10. num. 177.

Quaratione ceremoniæ, vestes, & alia, quæ ad Missam attinent, statuta sint.

C A P V T V.

August. lib. 3. de lib. arb. c. 10. humana autè anima,

CVmque^a natura hominum ea sit vt non faciliè queat sine adminiculis exterioribus ad rerum diuinarum meditationem sustolli propterea pia mater Ecclesia ritus quosdam, vt scilicet quadam summissa

missa voce, alia verò elatiore, in Missa pronunciarentur, instituit. Cæremonias item adhibuit, vt mysti-
cas benedictiones, lumina, thimiamata, vestes, aliaque id genus multa, ex Apostolica disciplina & tra-
ditione, quo & maiestas tanti Sacrificij commendaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis
& pietatis signa ad rerum Altissimarum, quæ in hoc Sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Vide Sor. in 4. dist. 113. quest. 2. art. 4. Alcin. de diuinis
offic. iii. quid significent vestimenta Diego de Guzman
de la excelencia del sacrificio de la ley Euangelica p. 2. Salzed.
ad Bernard. in pract. cap. 33. litt. A. Iacob. de Graff. in aureis
decis. p. 1. lib. 2. cap. 41. Bonacin. de Sacrament. disput. 4. quest.
v. ti n. puncto 9. num. 20. & disput. 8. quest. unica puncto 5. a nu.
43. Soar. tom. 3. disput. 82. sect. 2. & 3. Barthol. ab Angelo de
Missa dial. 5. num. 268. cum segg. Nugn. quest. 83. art. 3. dub. xl.
sim. Molica. in sum. Theologie moral. tract. 3. c. 10. nu. 9. & cap.
12. a num. 25. Balduin. jun. super opera controuers. Bellarmini

p. 2. lib. 4. cap. 8. de carem Missæ. Valer. Reginald. in praxi fori
penitent. lib. 29. a num. 159. cum segg. Raguc. de Missa in Ec-
clesia quest. 39. Serran. in exposit. Missæ sacrosanctæ præf. 2. De
Altaris, Cereorum, facrorum vasorum, ac vestium vtu,
antiquitate, & significatione, latè Fagundez in quinque
Ecclesia præcepta, præf. 1. lib. 3. c. 23. & nouissime frater meus
Simon Vaz Barbosa. de significati mysticis officij diuini &
sacrificij Missæ, vbi a cap. 12. cum multis segg. plura de signi-
ficatione vestium sacrarum, & a cap. 30. de cæremoniis
Missæ.

*Missæ etiam ea, in qua nullus præter Sacerdotem, qui est publicus minister,
sacramentaliter communicat, est publica, sit que pro toto corpore
Christi, quod est Ecclesia.*

C A P V T V I.

Præter quidem sacrosancta Synodus, a vt in singulis Missis fideles adstantes non solum spirituali af-
fectu, sed sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi
huius sacrificij fructus vberior proueniret: nec tamen, si id non semper fiat, propterea Missas
illas, in quibus solus Sacerdos sacramentaliter communicat, vt priuatas, & illicitas, damnat, sed probat,
atque adeò commendat, siquidem illæ quoque Missæ verè communes censeri debent, partim, quod in
eis populus spiritualiter communicet, partim verò, quod à publico Ecclesiæ ministro non pro se tantum,
sed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Christi pertinent, celebrentur.

Vide Fagundez in quinque Ecclesia præcepta. præcept. 1. lib.
3. num. 14. Ioann. Sanc. in selectis disp. 30. num. 8. vbi
colligit ex hoc decreto vberiorum fructum ex sacra-
mentaliter perceptione, quam de spirituali prouenire, & ex
Vasquez de Eucharist. disp. 212. num. 4. errorem putat in
Fide asseuerare, eosdem effectus percipi ex Sacramento
Eucharistiæ in voto, atque in re suscepto: addit non ob-
stare quòd supra seff. 13. cap. 8. dicatur suscipientes Sacra-
mentum in voto fructum eius, & vtilitatem sentire: est
enim sensus quòd fructum eius desiderij Sacramentum
suscipiendi, & vtilitatem sentiant; quod acutè obserua-
uit Vasquez loco citato, ex Eucharistia quidem in voto
nullus fructus percipitur, nisi fructus ipsius operis meri-
torij, scilicet de fiderij Eucharistiæ.

a. Vt singulis Missis fideles adstantes, &c. J. Expresse Con-
cilium in præfenti supponit esse conueniens, laudabile,
& consulendum, vt quotidie Eucharistiam sumant fide-
les, dum optat, vt in singulis Missis adstantes communi-
cent, quod sic intellexit sacra Congreg. Cardinalium in
declar. quæ habetur vol. 4. decis. Rotæ, prout illam referunt
Ioann. Sanc. in select. disput. 22. sub num. 19. & Hurtado de
Sacramentis, como 2. tract. de Eucharist. disp. 9. difficult. 22. vers.
Recentiores, in hæc verba: Obstat Concilium Trident. Episcopo
volenti præscribere certa tempora, vt dies Dominicos, quartam,
& sextam feriam, quibus tantum liceat viris laicis, coniugatis,
negorioribus, & mulieribus etiam non coniugatis sanctissimam
Eucharistiam sumere etiam ob irreuerentiam, quam potest quo-
tidiana huius Sacramenti sumptio in sua diuina parere. Hoc fuit
decisum in mense Ianuarij 1587. ob stare, quia antiquis temporibus
peracta consecratione omnes adstantes sumebant Eucharis-
tiam, & ideo licitum est quotidie Eucharistiam sumere, cap.
quotidie, de consecrat. distinct. 1. Quare exhortandi sunt
Fidèles, vt sicut quotidie peccant, quotidie medicinam accipiant,
cap. quotiescunque, de consecrat. distinct. 2. Vnde mult-
tis ad id adducti auctoritatibus, & rationibus moti licitum
esse, imò magis expediens quotidie facere Eucharis-
tiam suscipere illum, qui se paratum inuenit purum
absque peccato, & in gratia, asserunt R. P. Philipp. Bern-
ard. ex Ordine Præmonst. mei amicissimus in libro Con-
ceptionis B. Virginis disp. 3. fol. 40. Anton. Ferret. in guia

del camino para Iesus p. 3. dial. 5. fol. 801. Gabr. in canone Mis-
sa lect. 87. lit. P. Labata in locis commun. verb. Eucharistia prop.
18. 21. & 28. vbi reprehendit concionatores Communio-
nem quotidianam dissuadentes, Christoph. Moreno es
Iornadas para el Cielo, iorn. 4. cap. vii. in fine, Viuald. in can-
delab. aureo tract. de Eucharist. num. 139. latè & doctè Ioan.
Sanc. in select. disp. 22. num. 7. cum segg. Verum multo plu-
res Doctores eius iudicij sunt quòd communiter lo-
quendo non expediens sit laicis quotidiana Communio,
tum ob maximam reuerentiam tanto Sacramento de-
bitam, tum vt dignius, & deuotius sumatur: quia tanta
sumptionis illius frequentia ab eo, qui absque magna de-
uotione & preparatione, (qualis regulariter non reper-
tur in omnibus cuiuscunque status) illud sumit non con-
gruit maximæ reuerentiam tanto Sacramento exhiben-
dæ, vilesceret enim quodammodo ob tantam sumptio-
nis frequentiam absque magna preparatione. Ita Sor.
in 4. dist. 12. art. 10. conclus. 3. vbi quòd non confuleret se-
cularibus coniugatis, qui rei familiariter inferunt, licet à
peccatis mort. sint liberi, frequentius quam decimo quin-
to die ad sacram mensam accedere. Hentiquez in sumis,
lib. 8. cap. 53. vbi approbat consilium de communicando
semel in hebdomada, aut bis in mense, Fr. Emman. in
sumis. p. 1. cap. 65. in fine, vbi extendit ad semel in hebdo-
mada, exceptis personis singularibus, quæ comparentur
sanctæ Catherinæ, Vega in sumis. p. 1. cap. 61. casu 2. en el
espejo de Curas tom. 1. cap. 10. num. 169. & 170. vbi idem di-
cit Petr. de Ledesma p. 1. sumis. tract. de Eucharist. cap. 14.
conclus. 4. vbi idem ferè tenet, Suar. tomo 3. in 3. p. disp. 60.
sect. 4. Vasquez tom. de Eucharist. disp. 214. cap. 3. num. 27. idè
sentientes, Petr. Ochaguaia tract. 2. de Eucharist. quest. 16.
num. 4. Villalob. in sumis. tract. 7. diff. 41. Ioan. de la Cruz
de Eucharist. dub. 6. conclus. 2. Bonacina de Sacram. disp. 4. q. 4.
puncto 2. num. 16. Filiuc. tom. 1. tract. 4. cap. 7. num. 198. & seg.
Possieuin de officio Curati cap. 8. num. 10. Hurtado de Sacram.
tom. 2. tract. de Euchar. disp. 9. diff. 22.

Ex hoc tex. colligit Ludou. Beia respons. casuum conscient.
p. 4. casu 14. vers. confirmatur hoc ex Concilio, quòd licet
quilibet Sacerdos potest Eucharistiam administrare,
absque peccato sepius communicanti voluntariè, & ex
deuotio-

Alioqui
nec Fabianus
de consecrat.
dist. 1. Et si
nō. nec Cōc.
Eliberti de
cōsec. dist. 2.
c. Omnis ho-
mo: nec Ia-
Tolet. c. 13.
probasset
certis tñm
temporibus
communi-
cantes.

deuotione. Vide S. Ambros. lib. 5. de Sacrament. c. 4. Aegid. de Coninck de Sacrament. tom. 1. quest. 80. nu. 79. cum seqq. Iacob. de Graff. de arbitr. confess. lib. 1. c. 30. Victorel. in notis

ad Nauar. in man. cap. 41. pag. 110. Lorin. in Act. Apostol. cap. 2. vers. 32. pag. mibi 136. Ioan. de Lugo de Sacram. tom. 1. tract. de Eucharist. disp. 17. sect. 1. num. 1.

Causæ plures afferuntur ob quas præceptum sit Sacerdotibus, vt aquam vino in Calice offerendo miscerent.

CAPVT VII.

^a Carthag. c. 24. & Brac. car. 3. cap. 1. ex Cypriano lib. 2. epist. 5. ^b Apoc. 17.

Monet deinde sancta Synodus præceptum esse^a ab Ecclesia Sacerdotibus, vt aquam vino in calice offerendo miscerent, tum quod Christum Dominum ita fecisse credatur, tum etiam quia è latere eius aqua simul cum sanguine exierit, quod Sacramentum hac mixtione recolitur: & cum^b aqua in Apocalypsi beati Ioannis populi dicantur, ipsius populi fidelis cum capite Christo vnio representatur.

Vide Gulielm. Durand. in rationali diuin. offic. lib. 4. cap. 30. S. Thom. in 3. p. quest. 74. art. 8. vbi Nugn. vers. sit igitur conclusio, Stephan. Durant. de ritibus Ecclesie lib. 2. cap. 17. Henric. in sum. lib. 9. cap. 47. §. 27. & 28. Vivald. in caudel. aureo, vbi de Euchar. c. 10. num. 3. Iodoc. Cocc. in tom. 2. thesauri Catholici lib. 6. art. 14. Iacob. de Graff. in aureis decis. p. 2. lib. 1. cap. 6. num. 17. Barthol. ab Angelis in examine Confess. dial. 4. §. 355. Azor. instit. moral. part. 1. lib. 10. cap. 3. vers. altera questio, Petr. de Ledefina in sum. p. 1. de Sacrament. vbi de Eucharistia, cap. 4. concl. 16. & 17. Vafq. in 3. part. disput. 176. num. 13. & disput. 179. num. 11. Mollet. in sum. Theolog. moral. tract. 3. cap. 2. num. 37. Aegid. de Coninck de Sacrament. tom. 1. quest. 74. art. 6. num. 128.

Bonacin. de Sacrament. disp. 4. quest. 2. puncto 4. nu. 4. Homobon. de Bonis de examine ecclesiast. tract. 4. c. 10. q. 85. & 86. & 87. Fagundez in quinque Ecclesia præcepta, præc. 3. lib. 2. cap. 4. quorum duo vltimo loco citati querunt, vtrum aqua immediatè in sanguinem Christi conuertatur, & an si vinum, vel aqua vino consecrato admisceatur, totum consecretur? nouissime Ioan. de Lugo tom. 1. tract. de venerabili Euchar. Sacramento disp. 4. sect. 2. à num. 22. Hurtado de Sacram. tom. 2. de Eucharistia disp. 2. difficult. 10. cum segg. vbi disputat, an expediens sit aquam vino conferendo miscere, & diffie. 11. vtrum aquam vino conferendo miscere sit necessarium necessitate præcepti, & diffie. 12. an mixtio aquæ.

Missæ non dicenda vulgari lingua, eius tamen mysteria populo sunt frequenter inculcanda per animarum curatores.

CAPVT VIII.

1 Missa quid, remissiuè.

2 Missa celebrari non potest materna, & vulgari lingua.

Thren. 4.

^a Scilicet 24. c. 7.

ET si Missa magnam contineat populi fidelis eruditionem: non tamen expedire visum est Patri- bus, ^a vt vulgari passim lingua celebraretur. Quamobrem retento vbique cuiusque Ecclesie antiquo, & à sancta Romana Ecclesia, omnium Ecclesiarum matre, & magistra, probato ritu, ne oves Christi esuriant, ne paruuli panem petant, & non sit qui frangat eis: mandat sancta Synodus pastoribus, & singulis, curam animarum gerentibus, vt frequenter inter Missarum celebrationem, vel per se, vel per alios ex ijs quæ in Missa leguntur, aliquid exponant, ^a atque inter cætera sanctissimi huius sacrificij mysterium aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis, & festis.

1. **D**E expositione Missæ breuiter agit Iacob. de Graff. in aureis decision. p. 1. lib. 4. cap. 47.

2. ^a Vt vulgari passim lingua celebraretur.] Materna, & vulgari lingua Missam celebrari non posse per hunc text. tenent Petr. Sot. lect. 15. de caremon. Missæ, Cardin. Bellarmin. tom. 1. lib. 1. cap. 2. vers. propositio, Balduin. iun.

ad eundem sub verbo propositio, versic. probatur tertio, pag. mibi 13. Barthol. ab Angelo dialog. 5. de Missa §. 461. Azor. institut. moral. part. 1. libro 8. cap. 26. quest. 6. versic. verum. Bonacin. de Sacrament. disp. 4. quest. vlt. puncto 9. num. 36. Emman. de Valle de incantat. & en salm. opuse. 1. sect. 2. cap. 6. num. 34.

De Sacrificio Missæ.

- 1 Sacrificium verum, & proprium offertur Deo in Missa, qui secus dixerit, anathema.
- 2 Christus illis verbis, hoc facite in meam commemorationem, instituit, & ordinauit Apostolos Sacerdotes, vt ipsi aliique Sacerdotes offerrent corpus & sanguinem suum.
- 3 Sacrificium Missæ est propitiatorium, & offerri debet pro viuis, & defunctis, pro peccatis, penis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus.

- 4 Per Missæ sacrificium non derogatur sanctissimo Christi, sacrificio in Cruce peracto, qui secus dixerit, anathema.
- 5 Missæ celebrantur in honorem Sanctorum.
- 6 Canonem Missæ errorem continere si quis dixerit, anathema.
- 7 Missas in quibus solus Sacerdos sacramentaliter communicat, illicitas esse si quis dixerit, anathema.

e CA.